

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

В И С Н О В О К

До протоколу № 108
від 18 жовтня 2022 року

до проекту Закону України
про деколонізацію гуманітарної сфери України
(реєстр. № 7721 від 01.09.2022)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України розглянув проект Закону України про деколонізацію гуманітарної сфери України (реєстр. № 7721 від 01.09.2022), поданий народним депутатом України Княжицьким М. та іншими народними депутатами України, і зазначає таке.

У пояснювальній записці до законопроекту визначено, що його розроблено з метою встановлення уніфікованих правил позбавлення України від імперського, постімперського, радянського символізму, інших символів російської імперської гегемонії в українському публічному просторі, культурі, освіті, архітектурі, засобах масової інформації (медіа), топоніміці тощо.

Для досягнення цієї мети пропонується встановити базові принципи державної політики деколонізації України, запровадити обмеження на пропаганду ідеології “росського міра” та іншої антиукраїнської, проросійської пропаганди, поширити заборону на трансляцію/ретрансляцію телевізійних і радіопрограм не лише на суб’єктів у сфері інформаційної діяльності, але й на інших осіб, заборонити використання пов’язаних з російською імперією назв та імен в об’єктах топоніміки, найменуваннях освітніх і культурних закладів тощо.

Міністерство освіти і науки України пропонує внести до зазначеного проекту Закону України такі зміни:

- з метою приведення у відповідність до освітнього законодавства у тексті слова “навчальний заклад” в усіх відмінках і числах замінити словами “заклад освіти”;

- пункт 9 частини четвертої статті 5 викласти в такій редакції:

“9) у підручниках, посібниках та інших матеріалах наукового та навчального характеру, які використовуються в освітньому процесі;”;

- пункт 8 частини першої статті 6 викласти в такій редакції:

“8) у закладах освіти та наукових установах;”;

- назву статті 8 викласти в такій редакції:

“Стаття 8. Найменування закладів культури”.

Крім того, фахівці МОН України звертають увагу на відсутність у цьому законопроекті унормування найменування наукових установ, зокрема шляхом внесення відповідних змін до Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”.

Національна академія педагогічних наук України у своєму висновку зазначає, що *підтримує цей законопроект*.

На засіданні підкомітету з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій 17.10.2022 р. було розглянуто зазначений законопроект і рекомендовано Верховній Раді України повернути суб’єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Заслухавши інформацію ініціаторів законопроекту, голови підкомітету з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Грищука Р., представників Міністерства освіти і науки України, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України “Про Регламент Верховної Ради України” проект Закону України про деколонізацію гуманітарної сфери України (реєстр. № 7721 від 01.09.2022), поданий народним депутатом України Княжицьким М.Л. та іншими народними депутатами України, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу з урахуванням таких пропозицій Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій:

1.1. розглянути можливість внесення відповідних змін до Закону України “Про присвоєння юридичним особам та об’єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій”;

1.2. передбачити унормування найменування наукових установ шляхом внесення відповідних змін до Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”;

1.3. передбачити унормування найменування приватних закладів освіти шляхом внесення відповідних змін до статті 9 проекту Закону ;

1.4. з метою усунення дублювання статей 8 і 9 назву статті 8 викласти в такій редакції:

“Стаття 8. Найменування закладів культури”;

1.5. передбачити, що порядок надання індивідуального погодження на використання власних імен фізичних осіб та географічних назв у найменуваннях закладів і установ встановлюється Положенням, яке затверджується Кабінетом Міністрів України;

1.6. з метою приведення у відповідність до освітнього законодавства у тексті слова “навчальний заклад” в усіх відмінках і числах замінити словами “заклад освіти”;

1.7. пункт 6 статті 13 “Прикінцеві і перехідні положення” після слів Кабінету Міністрів України” доповнити словами і розділовим знаком “, органам місцевого самоврядування”;

1.8. абзац п’ятнадцятий підпункту 2 пункту 2 статті 13 “Прикінцеві та перехідні положення” (*“Додаткові підстави для відмови у наданні індивідуального погодження на використання власних імен фізичних осіб, географічних назв у найменуванні державного і комунального закладу освіти визначаються Положенням, яке затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері культури.”*) виключити, - всі підстави прописати в Законі;

1.9. переглянути строки приведення нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом у бік їх збільшення.

2. Направити цей Висновок Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики, визначеного головним з опрацювання цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК